

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6390/23
17.1.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца Удружења осигуравача Србије – Гарантни фонд из Београда - Нови Београд, Трешњиног цвета 1г, чији је пуномоћник Ковина Барић, адвокат из Београда, Слободана Јовановића 23, против тужених АА из ..., ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Иван Таловић, адвокат из Чачка, Бате Јанковића 37, ради регреса, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог ББ изјављеним против пресуде Трећег основног суда у Београду П 10719/13 од 13.3.2019. године, у седници већа одржаној дана 17.1.2024.године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца Удружења осигуравача Србије – Гарантног фонда из Београда и туженог ББ из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 10719/13 од 13.3.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиоца и туженог ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П 10719/13 од 13.3.2019. године, првим ставом изреке усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени ББ да тужиоцу Удружењу осигуравача Србије – Гарантном фонду на име регреса исплати износ од 1.240.320,50 динара са законском затезном каматом од 18.3.2010.године до исплате. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражио да се обавезе тужени АА да солидарно са туженим ББ тужиоцу исплати износ од 1.240.320,50 динара са законском затезном каматом од 18.3.2020.године, па до исплате. Трећим ставом изреке обавезан је тужени ББ да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 207.868,20 динара са законском затезном каматом

обрачунатом од 16. дана од дана достављања писаног отправака пресуде (када наступају услови за извршење) до исплате.

Благовремено изјављеном жалбом тужилац и тужени ББ побијали су првостепену пресуду из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 ... 18/20) и то тужилац у другом ставу изреке, а тужени ББ у првом и трећем ставу изреке.

Тужилац је доставио одговор на изјављену жалбу туженог ББ.

Тужилац и тужени ББ трошкове другостепеног поступка одређено су тражили.

Испитујући правилност првостепене пресуде, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалбе тужиоца и туженог ББ нису основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она жалбом туженог ББ неосновано побија и указивањем, како из садржине жалбе произлази, на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ...године, око 11.00 часова, догодила се саобраћајне незгода на подручју општине Чачак, у месту ..., у којој су учествовали комби возило WV регистарски број ..., којим је управљао тужени АА и пешак ВВ - непарничар. Комби возило “WV Transporter” регистарског броја ... у моменту саобраћајне незгоде није било осигурано, а било је у власништву туженог ББ. Тужени ББ је на основу записника о приморедаци возила на коришћење од 8.5.2008. године комби возило WV регистарског броја ... предао на коришћење туженом АА. Пресудом Општинског суда у Чачку К 490/09 од 18.09.2009. године, тужени АА оглашен је кривим за предметну саобраћајну незгоду и кажњен је новчаном казном и изреченом мером безбедности забране управљања моторним возилом “Ц” категорије у трајању од три месеца. Оштећена ВВ је у саобраћајној незгоди претрпела штету у виду телесних повреда и иста је поднела тужбу Основном суду у Чачку против туженог Удружења осигураваача Србије - Гарантни фонд ради накнаде штете коју је истој причинио тужени АА дана 26.4.2009.године, употребом предметног комби возила, за које није био закључен уговор о обавезном осигурању, па је пресудом Основног суда у Чачку П 972/10 од 21.1.2010.године (правноснажна дана 18.3.2010. године), делимично усвојен тужбени захтев и тужилац УОС - Гарантни фонд, је према доказу о исплати од 18.3.3010. године, оштећеној ВВ исплатио на име накнаде нематеријалне штете износ од укупно 1.032.500,00 динара са законском затезном каматом од 21.10.2010.године, па до исплате (24.558,16 динара), као и износ од 183.262,50 динара на име накнаде парничних трошкова, што све укупно износи 1.240.320,50 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је у складу са

чланом 99 став 2 тачка 1 и чланом 104 став 1 и 2 Закона о осигурању имовине и лица ("Службени лист СРЈ" бр. 30/96 ... 55/99), који је био на снази у време настанка штетног догађаја, те у складу са члановима 154 став 1, 155, 158, 178, 897, 929 став 1, 940 став 1, 941 став 1 и 2 Закона о облигационим односима оценио да тужилац има право регреса у односу на туженог ББ - власника неосигураног моторног возила којим је причињена штета трећем лицу, па је истог обавезао да тужиоцу на име регреса исплати све што је тужилац исплатио оштећеном лицу на име накнаде штете, а са законском затезном каматом од дана исплате коју је тужилац извршио. Првостепени суд је у односу на туженог АА оценио да Закон о осигурању имовине и лица као *lex specialis* не прописује могућност да Гарантни фонд оствари регресни захтев према другим лицима одговорним за штету у смислу одредаба Закона о облигационим односима, па исплатом накнаде штете причињене неосигураним возилом не може да ступи у права трећих оштећених лица према лицу које је одговорно за штету. Оценио је да је одредбом члана 104 став 2 Закона о осигурању имовине и лица изричито прописано да се регресни захтев остварује само од власника моторног возила за које није био закључен уговор о обавезном осигурању, јер је основ за коришћење средстава Гарантног фонда одсуство уговора о обавезном осигурању, па се коришћење тих средстава не може изједначавати са одговорношћу за штету коју прописује Закон о облигационим односима (било по основу кривице, било по основу ризика), због чега је првостепени суд закључио да тужилац нема право регреса према туженом АА, јер по Закону о осигурању имовине и лица (који је *lex specialis* у односу на Закон о облигационим односима), тужилац има право регреса искључиво у односу на власника неосигураног возила, па стога тужени АА није пасивно легитимисан у овој грађанско-правној ствари, због чега је у односу на њега одбио као неоснован тужбени захтев.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право дајући за своју одлуку разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права код оцене пасивне легитимације у односу на туженог АА.

Одредбом члана 99 став 2 тачка 1 Закона о осигурању имовине и лица ("Службени лист СРЈ" бр. 30/96 ... 55/99), важећим у време када се предметна саобраћајна незгода догодила и обавеза тужиоца на накнаду штете настала, прописано је да се средства Гарантног фонда користе за накнаду штете проузроковане употребом моторног возила, ваздухоплова и другог превозног средства за које није био закључен уговор о обавезном осигурању у смислу тог закона.

Одредбом члана 104 став 2 истог закона прописано је да се регресни захтев, по исплати накнаде штете проузроковане употребом моторног возила чији власник није закључио уговор о обавезном осигурању, остварује од власника моторног возила који није закључио поменути уговор и то за исплаћени износ накнаде штете, камату и трошкове.

Из цитираних законских одредби произлази да је у случају исплате накнаде штете проузроковане употребом неосигураног возила тужилац овлашћен да регресни

захтев истиче само према власнику тог возила, те је по оцени другостепног суда правилно првостепени суд закључио да тужени АА који је критичном приликом управљао моторним возилом није пасивно легитимисан, те је правилно у односу на истог одбио као неоснован тужбени захтев.

Супротно жалбеним наводима тужиоца нема места примени одредбе члана 300 Закона о облигационим односима будући да је у конкретном случају реч о посебној, законом предвиђеној обавези Гарантног фонда (члан 99 став 2 тачка 1 Закона о осигурању имовине и лица) те је и лице у односу на које Гарантни фонд, у случају исплате накнаде оштећеном, може остварити регресни захтев дефинисано одредбом члана 104 став 2 Закона о осигурању имовине и лица (власник возила). Права и обавезе тужиоца у вези са накнадом штете проистекле из штетног догађаја у конкретном случају не проистичу из општих одредаба о накнади штете прописаних Законом о облигационим односима, већ су у време настанка штетног догађаја била регулисана одредбама Закона о осигурању имовине и лица на које се правилно позвао првостепени суд у побијаној пресуди.

Непостојање уговора о обавезном осигурању доводи до настанка обавезе накнаде штете на страни Гарантног фонда, а у случају исплате накнаде штете оштећеном лицу регресни захтев се остварује од власника моторног возила за које није био закључен уговор о обавезном осигурању. Наведена законска одредба не предвиђа могућност да Гарантни фонд остварује регресни захтев према другим лицима одговорним за штету, па стога Гарантни фонд исплатом накнаде штете причињене неосигураним возилима не може да ступи у права трећих оштећених лица према лицу које је одговорно за штету у смислу одредаба Закона о облигационим односима. Ово из разлога, што је основ за коришћење средстава Гарантног фонда одсуство уговора о обавезном осигурању, па се коришћење средстава фонда не може изједначавати са прописаном одговорношћу за штету, било по основу кривице, било по основу ризика, а према Закону о облигационим односима. Испуњењем обавезе накнаде штете, тужилац стиче право да се регресира само од власника неосигураног возила, јер је његовим пропустом да закључи уговор о обавезном осигурању, а не пропустом лица које је користило возило наступила обавеза на страни тужиоца, па је по оцени Апелационог суда правилно првостепени суд закључио да тужени А није пасивно легитимисан.

Супротно жалбеним наводима, тужиоцу није неосновано за 50% умањена могућност регреса будући да је пасивно легитимисао лице – власник возила обавезано да исплаћену накнаду у целости надокнади тужиоцу.

Без утицаја је жалбено указивање туженог ББ на погрешну примену материјалног права код оцене пасивне легитимације пошто је он предметно возило предао туженом АА на основу уговора о закупу, те да је исти био у обавези да возило региструје. Тај уговор производи дејство међу странама уговорницама и не може служити за ослобођење од обавеза туженог ББ према трећим лицима, јер се према одредби члана 104 став 2 Закона о осигурању имовине и лица регресни захтев остварује од власника моторног возила који није закључио уговор о обавезном осигурању, а не од корисника возила.

Позивање на одредбу члана 176 став 1 Закона о облигационим односима такође је

без утицаја. У конкретном случају о основу обавезе туженог ББ одлучено је одговорајућом применом материјалног права будући да је тај тужени власник возила чијом је употребом од стране возача тог неосигураног возила проузрокована штета коју је тужилац надокнадио оштећеном лицу. По регресном захтеву одговорност власника заснована је на посебном пропису. То није одговорност истоветна одговорности за проузроковање штете. Код чињенице да је предметно возило власништво туженог ББ и да истом није противправно одузето када је штета проузрокована, правилно је првостепени суд закључио да постоји основ за накнаду према туженом ББ - власнику неосигураног возила. Тужени ББ не може се ослободити одговорности с обзиром да нема услова за примену општих правила прописаних одредбом члана 176 Закона о облигационим односима.

Приликом доношења одлуке, Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом чланова 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима поступка чију висину је определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим у време пресуђења, а са законском затезном каматом у складу са члановима 277 и 324 став 2 Закона о облигационим односима од испуњености услова за извршење до исплате.

На основу изложеног применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужилац и тужени ББ нису успели у жалбеном поступку, а издатак тужиоца за састав одговора на жалбу од стране пуномоћника адвоката не представља нужни трошак у смислу члана 154 став 1 Закона о парничном поступку, то су у складу са чланом 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку одбијени као неосновани њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић